

IRS
STANDARD ROMÂN

STAS 4032/2

Decembrie 1992

Indice de clasificare G 71

TEHNICA TRAFICULUI RUTIER
Terminologie

Road traffic engineering. Terminology

Technique du trafic routier. Terminologie

APROBARE

Aprobat de Directorul General al IRS la 29 iunie 1992 cu aplicare din
01 decembrie 1992
Inlocuiește STAS 4032/2-73

CORESPONDENȚA

La data aprobării prezentului standard nu există nici un Standard
internațional care să se refere la același subiect
On the date of this standard approval, there is no International
Standard dealing with the same subject
À la date d'approbation de la présente norme il n'existe pas de
Norme internationale traitant du même sujet

DESCRIPTORI

Drum, stradă, trafic, terminologie

INSTITUTUL ROMÂN DE STANDARDIZARE (IRS), str. J.L. Calderon 13 - 70243, București tel.(01) 6111440
telex 11312 IRS R fax (01) 3120823

©IRS Reproducerea sau utilizarea integrală sau parțială a prezentului standard în orice publicații și prin orice procedeu (electronic,
mecanic, fotocopiere, microfilmare etc.) este interzisă dacă nu există acordul scris al IRS.

Ediția a 2-a

Responsabilul proiectului: Institutul de Cercetări și Proiectări Tehnologice în Transporturi
ing. Mircea Nicolau
ing. Gabriela Ciocazan

Colaboratori: Institutul de Cercetări, Studii și Proiectări pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului - URBANPROJECT
Facultatea de Construcții - Iași
Inspectoratul General al Poliției - Direcția circulație
Direcția regională drumuri și poduri - Craiova
Direcția regională drumuri și poduri - Timișoara
Direcția regională drumuri și poduri - Brașov
Direcția regională drumuri și poduri - București

Redactat final: Institutul Român de Standardizare
ing. Magda Ionescu

Un standard român nu conține neapărat totalitatea prevederilor necesare pentru contractare. Utilizatorii standardului sunt răspunzători de aplicarea corectă a acestuia.
Este important ca utilizatorii standardelor române să se asigure că sunt în posesia ultimei ediții și a tuturor modificărilor. Informațiile referitoare la standardele române (termenul de începere a aplicării, modificările etc.) sunt publicate în Catalogul standardelor române și în Buletinul Standardizării.

Modificări după publicare

Nr. modificării	Buletinul Standardizării Nr / an	Punctele modificate

PREAMBUL

Prima ediție a standardului a fost elaborată în anul 1973.

Standardul STAS 4032/2, ediția 1992, înlocuiește STAS 4032/2-73.

Prin revizuire s-au făcut următoarele modificări și completări:

- s-au introdus 117 termeni noi;
- s-au actualizat definițiile unor termeni, în corelare cu prevederile standardelor din domeniu, revizuite între timp;
- s-au eliminat patru termeni (balustradă de protecție a pietonilor, parapet de protecție a pietonilor, insulă pentru dirijarea circulației rutiere, oglindă retrovizoare), care sunt definiți în alte standarde.

1 GENERALITĂȚI

1.1 Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul standard stabilește definițiile principaliilor termeni specifici tehnicii traficului rutier.

Prevederile prezentului standard se referă la toate categoriile de drumuri și străzi.

1.2 Referințe

STAS 7348-86 Lucrări de drumuri. Echivalarea vehiculelor pentru determinarea capacitații de circulație

STAS 10795/1-76 Tehnica traficului rutier. Metode de investigare a circulației. Clasificări

STAS 10795/2-80 Tehnica traficului rutier. Aparatură pentru înregistrarea traficului rutier. Clasificări

STAS 11416-80 Tehnica traficului rutier. Capacitatea de circulație a drumurilor. Prescripții generale de calcul

2 TERMINOLOGIE

Nr. crt.	Termen	Definiție
1	Accident de circulație rutieră	Eveniment produs pe neașteptate în desfășurarea normală a circulației rutiere, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: - s-a produs pe un drum public sau își are originea pe un asemenea drum; - a avut, ca urmare, decesul sau rănirea uneia sau a mai multor persoane ori cel puțin un vehicul a fost avariat sau a provocat pagube materiale; - în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul aflat în mișcare
2	Afectarea traficului rutier Sinonim: repartizare a traficului	Fază în cadrul studiilor de trafic prin care se repartizează deplasările pentru un mod de transport dat, între diversele rute posibile
3	Alegere modală	A se vedea nr. crt. 139
4	Ambuteaj	A se vedea nr. crt. 14
5	Analiza traficului rutier	Studiu matematic sau analogic pentru determinarea legităților cu caracter statistic, funcțional și tehnic care acționează în domeniul traficului rutier
6	Anchetator	Persoană care colectează și înregistrează datele primare în cadrul unei anchete de circulație
7	Anchetă de circulație rutieră	Metodă de investigare a circulației rutiere, constând în colectarea prin diferite mijloace a datelor privind caracteristicile curentilor de circulație într-o zonă sau teritoriu și prelucrarea acestora
8	Anchetă de circulație rutieră în cordon	NOTĂ - Anchetele de circulație se clasifică conform STAS 10795/1-76
9	Anchetă de circulație rutieră în ecran	Anchetă de circulație la care posturile de anchetă sunt amplasate în jurul zonei de anchetă, pe arterele de penetrație în zonă
10	Anchetă pentru parcare	Anchetă de circulație la care posturile de anchetă sunt amplasate pe unul sau mai multe drumuri, fără a forma un cordon, astfel încât să fie interceptați principaliii curentii de circulație care interesează ancheta
11	Aparat de înregistrare a traficului rutier	Metodă de investigare a circulației rutiere folosită în scopul determinării necesităților de staționare și parcare în localități
		Aparat sau dispozitiv dotat cu sisteme mecanice, optice, electrice sau electronice pentru detectarea vehiculelor și investigarea unor caracteristici ale traficului rutier
		NOTĂ - Aparatura pentru înregistrarea traficului rutier se clasifică conform STAS 10795/2-80

M.r. crt.	Termen	Definiție
12	Autovehicul	Vehicul ce servește pentru transporturi de mărfuri sau călători, dotat cu mijloace proprii de propulsie pentru deplasarea pe căile rutiere
13	Bandă de circulație alternantă	Bandă de circulație pe care sensul de mers se modifică, în vederea asigurării capacitații necesare preluării traficului cu intensitate foarte mare și cu sensuri de mers alternante
14	Blocaj Sinonim: ambuteaj	Aglomerare a vehiculelor în circulație, care poate să apară pe un sector de drum sau la o intersecție, atunci cînd debitul (intensitatea) de trafic rutier depășește capacitatea de circulație sau cînd intervin defecțiuni în sistemul de dirijare a traficului. Constată în imobilizări sau încetiniri anormale ale circulației
15	Bornă de capăt luminoasă	Instalație pentru siguranța circulației rutiere, luminată sau reflectorizantă, care indică, pe orice timp, limitele unor spații interzise circulației rutiere sau ale unor insule de dirijare a circulației rutiere
16	Canalizare a traficului rutier	Dirijarea circulației pe anumite benzi cu ajutorul unor amenajări și echipamente tehnice speciale (insule, borduri, indicatoare, marcaje etc.)
17	Capacitate de circulație rutieră	Numărul maxim de vehicule care pot trece într-o unitate de timp printr-o secțiune de drum sau bandă de circulație dată (conform STAS 11416-80)
18	Caracteristicile traficului rutier	Elementele tehnice care descriu cantitativ și calitativ natura curentilor de circulație și a fluxurilor de trafic
19	Categorie de post de recensămînt	Categoria atribuită unui post de recensămînt în funcție de importanța postului și durata înregistrărilor manuale și automate care se efectuează în postul respectiv în cadrul recensămîntului de circulație
20	Centroid	A se vedea nr. crt. 22
21	Centru de dirijare a circulației rutiere	Centru de control și comandă a circulației rutiere pe o autostradă, rețea de drumuri sau de străzi, în care este concentrată capacitatea de prelucrare a informațiilor furnizate de sistemul de detectare și colectare a datelor de trafic și care asigură dirijarea centralizată a circulației printr-un sistem de semafoare, panouri cu mesaje variabile, comunicații radio etc.
22	Centru de zonă Sinonim: centroid	Centrul teoretic al unei zone care reprezintă originea și destinația tuturor deplasărilor de la/la zona respectivă
23	Ciclu de semnalizare	Intervalul de timp corespunzător unei secvențe complete de schimbare a colorilor sau a operațiilor de semnalizare la o instalație de semnalizare
24	Circulație continuă	Circulație asigurată atunci cînd pe un sector de drum nu intervin cauze de imobilizare sistematică a vehiculelor, în afară de acelea datorate evoluției proprii fluxului de circulație
25	Circulație dirijată	Reglementarea ordinii de trecere, în intersecție, prin semnale ale agentului de circulație sau semnale luminoase
26	Circulație discontinuă	Circulație în condițiile în care pe sectorul respectiv de drum există cauze de imobilizare sistematică a vehiculelor, exteroare fluxului de circulație propriu-zis (intersecții de nivel, bariere, indicatoare de pierdere a priorității etc.)
27	Circulație pulsatorie	Circulație specifică rețelelor rutiere cu intersecții semaforizate sau dirigate alternativ de agenți de circulație, cînd vehiculele se deplasează ritmic grupat și în mod intermitent

Nr. crt.	Termen	Definiție
28	Circulație rutieră	Mișcare pe un drum a vehiculelor și a celorlăți participanți la traficul rutier în condiții date de amenajări rutiere și de organizare a desfășurării ei
29	Cititor de trafic	Persoană care înscrise, în fișă de înregistrare a traficului, traficul care trece printr-o secțiune de drum în fiecare zi la ore stabilite
30	Clasă de trafic	Mijloc de clasificare a traficului în funcție de intensitatea medie zilnică anuală sau de intensitatea orară de calcul, exprimat în vehicule fizice sau vehicule etalon. De regulă, se folosesc clasificările în: <ul style="list-style-type: none"> - foarte ușor, ușor, mediu, greu, foarte greu (pentru dimensionarea capacitatii portante a sistemului rutier); - redus, mediu, intens, foarte intens (pentru determinarea capacitatii de circulație)
31	Clasă tehnică	Mijloc de clasificare tehnică a drumurilor în funcție de intensitatea traficului
32	Coeficient de echivalare a traficului	Coeficient de transformare a traficului de vehicule fizice dintr-o anumită grupă (categorie) în trafic de vehicule etalon. Coeficientul de echivalare poate reprezenta: <ul style="list-style-type: none"> - raportul dintre ocuparea dinamică a suprafeței carosabile a drumului de către un vehicul fizic și cea corespunzătoare vehiculului etalon autoturism (pentru determinarea capacitatii de circulație); - raportul între solicitarea sistemului rutier (stare de eforturi, deformații, oboseala materialelor) de către un vehicul fizic și solicitarea produsă de vehiculul etalon (pentru dimensiunarea capacitatii portante a sistemului rutier)
33	Coeficient de evoluție a traficului în perspectivă	Coeficient care exprimă evoluția în perspectivă a intensităii medii zilnice anuale a traficului sau a intensităii orare de calcul, făjă de cea din anul de bază care, de regulă, se consideră anul efectuării ultimului recensămînt de circulație pentru o grupă (categorie) dată de vehicule sau pentru total vehicule fizice sau etalon
34	Componența traficului rutier Sinonime: compozită traficului rutier, structura traficului rutier	Alcătuirea traficului rutier după grupele de vehicule
35	Compoziția traficului rutier	A se vedea nr. crt. 34
36	Concentrația traficului rutier	A se vedea nr. crt. 50
37	Conducător	Persoană care conduce pe drum un vehicul sau un ansamblu de vehicule în mișcare
38	Contor de trafic	Aparat pentru determinarea debitului (intensităii) traficului rutier înregistrat într-o anumită perioadă într-o secțiune de drum, exprimat în vehicule fizice sau număr de osii
39	Contor de trafic selectiv	Contor de trafic rutier care realizează înregistrarea selectivă a traficului pe grupe (categorii) de vehicule
40	Cost generalizat	Indicator caracterizînd costul deplasărilor între zone, stabilit pe baza distanței între fiecare pereche de zone, a duratei de deplasare necesare, precum și eventual a altor elemente de cost ca de exemplu: taxele de peaj, cheltuielile de parcare, costul timpului de aşteptare etc.

Nr. crt.	Termen	Definiție
41	Curent de circulație rutieră	Totalitatea vehiculelor fizice care se deplasează de la o anumită zonă de origine spre o anumită zonă de destinație. Se caracterizează prin debit, viteză de circulație, sens și itinerar
42	Debit admisibil Sinonim: debit posibil	Debitul de serviciu pînă la care, pe un sector de drum dat, se asigură condiții admisibile de circulație, caracterizate în principal prin flux de trafic stabil, libertate de manevră a vehiculelor parțial limitată și restricții frecvente ale vitezei de circulație
43	Debit de serviciu	Numărul maxim de vehicule care pot trece într-o unitate de timp printr-o secțiune de drum, cale sau bandă de circulație, cu asigurarea unui nivel de serviciu dat
44	Debit de trafic rutier Sinonim: intensitate de trafic rutier	NOTĂ - Debitul de serviciu maxim este egal cu capacitatea de circulație Numărul de vehicule care trec în unitatea de timp printr-o secțiune de drum, cale sau bandă de circulație dată În raport cu capacitatea de circulație, debitul poate fi: - debit posibil, care reprezintă 70...75% din capacitatea de circulație; - debit limită, care reprezintă 125...130% din capacitatea de circulație pentru o perioadă de una pînă la două ore, care precede blocarea
45	Debit de vîrf normal	A se vedea nr. crt. 46
46	Debit orar de calcul Sinonime: debit de vîrf normal, intensitate orară de calcul	Numărul de vehicule etalon care pot trece într-o oră convențională de vîrf și care în decursul unui an poate fi depășit într-un număr limitat de ore NOTĂ - Se utilizează pentru proiectarea elementelor geometrice ale drumurilor
47	Debit orar de vîrf Sinonim: intensitate orară de vîrf	Debit orar maxim măsurat în decursul unei perioade de timp dată, în general de un an sau o zi
48	Debit posibil	A se vedea nr. crt. 42
49	Debit recomandabil	Debitul de serviciu pînă la care, pe un sector de drum dat, se asigură condiții normale de circulație, caracterizate în principal prin flux de trafic stabil, libertate de manevră a vehiculelor aproape deplină și unele restricții de viteză de circulație
50	Densitatea traficului rutier Sinonim: concentrația traficului rutier	Numărul de vehicule existente la un moment dat pe unitatea de lungime de drum sau de bandă de circulație, exclusiv vehiculele parcate
51	Derapare	Lunecarea vehiculelor pe suprafața carosabilă a drumului, în special în sens transversal sau oblic, cauzată de depășirea forței de aderență datorită unor fenomene meteorologice, elemente geometrice necorespunzătoare sau vitezei excesive
52	Destinația deplasării	A se vedea nr. crt. 53
53	Destinația rutel Sinonim: destinația deplasării	Punctul de destinație (sfîrșit) a călătoriei
54	Diagnoza traficului	Partea componentă a studiului de circulație în care se analizează criticele caracteristicile traficului existent, amenajările rutiere, echipările tehnice și modul de distribuție, organizare și dirijare a traficului existent

Nr. crt.	Termen	Definiție
55	Diagrama intensității traficului	Reprezentare grafică a variației intensității traficului pe o perioadă de timp determinată (an, zi etc.). Se exprimă în număr de vehicule fizice sau vehicule etalon pe sensuri de deplasare sau global, pentru ambele sensuri
56	Diagrama păianjen	Reprezentarea grafică a relațiilor de transport între zone sau între arterele de penetrație în localități
57	Diagrama planurilor de trafic rutier	A se vedea nr. crt. 125
58	Dirijarea circulației rutiere	Ansamblul de măsuri privind reglementarea ordinii de trecere în intersecție, prin semnale luminoase sau semnale ale agențului de circulație
59	Distanță de deplasare	Lungimea rutei, măsurată de la origine la destinație. Se exprimă în kilometri NOTĂ - Dacă se referă la mai multe deplasări într-o perioadă de timp, se exprimă în kilometri pe an, kilometri pe zi etc.
60	Distanță de frânare	Distanța parcursă de un vehicul din momentul aplicării frânei și pînă la oprirea vehiculului
61	Distanță totală de frânare	Distanța pe care o parcurge un vehicul pe durata timpului de frânare
62	Distribuirea traficului	Fază în cadrul studiilor de prognoză în care se determină, cu ajutorul unui model matematic, matricea traficului pentru teritoriul supus studiului
63	Distribuția transversală a traficului	Modul în care traficul se distribuie pe lățimea părții carosabile sau pe sensuri de circulație
64	Durată de înregistrare	Numărul de zile și numărul de ore pe zi în care se efectuează înregistrarea manuală și automată a traficului într-un punct, în cadrul unei metode de investigare a circulației
65	Durata ciclului de semnalizare	Durata ciclului complet de semnale luminoase la o instalație de semnalizare a unei intersecții
66	Durată de deplasare	Timpul total necesar deplasării între două puncte date de pe o rută, excludînd opririle intenționate
67	Durată de deplasare critică	Durată de deplasare care, dacă este depășită pe drumurile din rețeaua afectată, justifică luarea în considerare a traficului indus pe drumul de clasă tehnică superioară aferent
68	Durată de frânare	A se vedea nr. crt. 168
69	Factor de vîrf instantaneu	Raportul între numărul vehiculelor sosite în ora de vîrf și de patru ori numărul maxim de vehicule sosite în 15 min
70	Factor de vîrf orar	Raportul între numărul vehiculelor sosite în ora de vîrf și de n ori numărul maxim de vehicule sosite în 60/n minute situate în întregime în ora de vîrf NOTĂ - În general n = 4; 10; 12
71	Fază de semnalizare	Set de condiții care stabilește un mod de deplasare și aşteptare pentru unul sau mai mulți curenti de circulație în timpul unui ciclu de semnalizare
72	Fluența circulației rutiere	Caracteristica circulației rutiere, rezultată din raportul dintre viteza de circulație și viteza de proiectare pe un drum sau sector de drum
73	Flux de trafic	Totalitatea curenților de circulație cu același sens, care trec într-un interval de timp dat, printr-o secțiune de drum

Nr. crt.	Termen	Definiție
74	Frecvența accidentelor rutiere	<p>Caracteristică a siguranței circulației rutiere și reprezintă numărul de accidente raportat la volumul de trafic dintr-o perioadă de timp de pe un drum, stradă, rețea rutieră, intersecție sau zonă de circulație. Se exprimă în numărul de accidente total sau după gravitate, raportat la numărul de vehicule-kilometru, număr de vehicule pe zi sau număr de vehicule pe an</p> <p>NOTĂ - Dacă se raportează la traficul comparabil în vehicule - kilometru, se numește frecvență relativă a accidentelor rutiere</p>
75	Frânare	Manevră de reducere a vitezei de deplasare, eventual pînă la oprire, a vehiculelor în mers, cu ajutorul sistemelor de frânare
76	Gabarit dinamic	A se vedea nr. crt. 111
77	Gabarit vehicule	Dimensiunile transversale maxime ale unui vehicul
78	Garare	Adăpostirea autovehiculelor în construcții special amenajate, situate, de regulă, în afara zonei drumurilor sau subteran
79	Generarea traficului	Fază în cadrul studiilor de circulație care determină potențialele de trafic ale zonelor, actuale sau de perspectivă, cu ajutorul analizelor specifice sau modelelor analogice de calcul
80	Grad de motorizare	<p>Caracteristică a dotării unui teritoriu, unei localități sau zone urbane cu vehicule rutiere, exprimată, după caz, prin numărul total de vehicule cu motor, al autoturismelor sau al autoturismelor etalon, raportat la o mie de locuitori sau la un locuitor</p> <p>NOTĂ - Inversul gradului de motorizare se numește Indice de motorizare</p>
81	Grad de saturație a intersecției	Raportul între numărul de faze verzi saturate (cînd vehiculele incidente așteaptă mai mult decît durata unui ciclu de semaforizare pentru a putea intra în intersecție) la ora de vîrf și numărul total al fazelor verzi
82	Graful rețelei de drumuri sau străzi	Reprezentare schematizată a unei rețele de drumuri sau străzi prin noduri (intersecții sau localități) și bare (sectoare de drum sau străzi între noduri)
83	Indicator de circulație rutieră	Mijloc de semnalizare rutieră, montat pe un suport fix sau mobil, care dă o indicație specifică cu ajutorul simbolurilor, avînd ca scop reglementarea circulației, avertizarea, orientarea și informarea participanților la traficul rutier. Indicatoralele de circulație pot fi: simple, reflectorizante sau luminoase
84	Indice de mobilitate	A se vedea nr. crt. 103
85	Inginerie de trafic rutier	A se vedea nr. crt. 166
86	Instalație de dirijare a circulației rutiere	Instalație care, prin formă, semnale luminoase, mod de execuție ori amplasare, servește la dirijarea sau canalizarea circulației rutiere
87	Instalație cu self control comandă	A se vedea nr. crt. 88
88	Instalație de semnalizare comandată de trafic Sinonim: instalație cu self control comandă	Instalație de semnalizare la care durata ciclului de semnalizare este variabilă, în funcție de cererea de trafic, determinată cu ajutorul detectoarelor de vehicule
89	Intensitate de trafic rutier	A se vedea nr. crt. 44

Nr. crt.	Termen	Definiție
90	Intensitatea medie zilnică anuală a traficului (MZA)	Raportul între volumul total anual de trafic și numărul de zile ale anului. Se exprimă în vehicule fizice sau etalon în 24 ore și se determină pe baza prelucrării rezultatelor recensământelor și/sau înregistrărilor automate de circulație
91	Intensitate orară de calcul	A se vedea nr. crt. 46
92	Intensitate orară de vîrf	A se vedea nr. crt. 47
93	Interspațiu	Distanța dintre partea din față a unui vehicul și partea din față a vehiculului ce-l precede pe aceeași bandă de circulație
94	Interval de succesiune	Durata de timp scursă între trecerea printr-o secțiune de drum a părților din față a două vehicule rutiere successive, care circulă pe aceeași bandă de circulație
95	Itinerar	A se vedea nr. crt. 145
96	Izocronă de deplasare	Linie continuă care reprezintă locul geometric al punctelor în planul de situație pentru a căror accesibilitate de la o anumită zonă, centroid etc. este necesară o perioadă de timp NOTĂ – Pentru deplasarea cu mijloace de transport în comun, timpul afectat transportului cuprinde timpii necesari deplasării de la domiciliu la stația de transport în comun, timpul de așteptare a mijlocului de transport, timpul de deplasare cu acest mijloc și durata deplasării de la stația de coborâre până la destinație
97	Împletirea curenților de circulație cu selectarea traficului	A se vedea nr. crt. 114
98	Înregistrarea automată a circulației rutiere	Metodă de investigare a circulației rutiere, constând din culegerea automată a datelor privind unele caracteristici ale traficului rutier. Înregistrările automate pot fi: – permanente sau temporare; – generale sau locale
99	Întîrziere de circulație	Timpul pierdut atunci când circulația sau unul din elementele sale componente este stînjeneță în desfășurarea sa de circumstanțe pe care nu le poate stăpini. Întîrzierile pot fi impute sau conjuncturale
100	Lunecare	Proces de mișcare a vehiculelor în care drumul parcurs de axele roților este mai mic decât cel al unui punct de pe circumferința roților, datorită alunecării acestora pe suprafața părții carosabile
101	Marcaj rutier	Mijloc de semnalizare rutieră constând din linii, semne convenționale și inscripții aplicate pe drum sau pe elementele drumului, care prin formă sau culoare servește la ordonarea și orientarea vehiculelor, completând semnificația semnalelor luminoase. Marcajele pot fi: longitudinale, transversale, laterale, diverse
102	Matrice de trafic	Tabel cuprinzând valorile curenților de circulație sau fluxurilor de trafic între zonele de trafic de pe un teritoriu
103	Mobilitate Sinonim: indice de mobilitate	Caracteristică a circulației dintr-un teritoriu, exprimată prin raportul între numărul total de deplasări sau de kilometri efectuați de locuitorii dintr-o zonă de circulație, pe o anumită perioadă de timp și numărul de locuitori din zonă
104	Model analogic	Model matematic ce determină o nouă matrice a curenților de circulație analogă cu cea actuală, luată ca bază NOTĂ – Modelul analogic se bazează pe aplicarea unor factori de creștere a curenților de circulație, care pot fi: unici, medii, medii ponderați etc.

Nr. crt.	Termen	Definiție
105	Model de prognoză	Model matematic utilizat pentru programarea traficului rutier. Modelul de prognoză poate fi: analogic, statistico-matematic, sintetic, de tip gravitațional etc.
106	Model sintetic	Model matematic ce determină (sintetizează) o nouă matrice a curentilor de circulație pe baza unor legități puse în evidență prin analiza curentilor de circulație actuali
107	Moment semnificativ de circulație	A se vedea nr. crt. 124
108	Nivel de serviciu	Caracteristică care exprimă condițiile de circulație oferite utilizatorilor de un sector de drum la un moment dat; elementele pentru evaluarea operativă a nivelului de serviciu sunt viteza practicabilă și raportul dintre debit și capacitate
109	Numărătoare a circulației rutiere	NOTĂ – În țara noastră sunt diferențiate şase niveluri de serviciu, n. tate de la A la F. Pentru proiecțarea și exploatarea drumurilor din afara localităților, se iau în considerare condițiile de circulație corespunzătoare nivelurilor B și C. Pentru arterele principale din localități pot fi luate în considerare condițiile corespunzătoare nivelurilor C și D
110	Numărătoare direcțională	Operație folosită în cadrul metodelor de investigare a circulației rutiere, constând din numărarea (manuală sau cu aparate) a vehiculelor care trec într-o anumită perioadă de timp printr-o secțiune de drum
111	Ocuparea dinamică a părții carosabile Sinonim: gabarit dinamic	Numărătoare care permite individualizarea fluxurilor de trafic după direcțiile acestora, fără a se determina însă și originea și destinația deplasărilor
112	Oglindă avertizoare	Suprafață de pe partea carosabilă necesară pentru deplasarea în condiții de siguranță a unui vehicul, cu o anumită viteză
113	Oprire	NOTĂ – Suprafața necesară include suprafața ocupată de vehicul, spațiile de siguranță și spațiul necesar pentru frânare
114	Ordonare în flux Sinonime: sortare în flux, împlinirea curentilor de circulație cu selectarea traficului	Oglindă care asigură o îmbunătățire a vizibilității în curbe sau intersecții
115	Organizarea traficului rutier	NOTĂ – Se amplasează în intersecții, pe sensul de cedare a trecerii
116	Origine a deplasării	Imobilizarea unui vehicul pe timpul necesar încărcării sau descărcării de bunuri, urcării sau coborârii de călători, timp în care conducătorul rămîne în vehicul sau în apropierea acestuia
117	Origine a rutei Sinonim: origine a deplasării	Mișcare de ordonare a vehiculelor pe unul sau mai multe săruri, în funcție de direcția de mers și de grupele de vehicule
118	Parcare	Ansamblul măsurilor integrate în planul de urbanism și amenajarea teritoriului, pentru asigurarea desfășurării fluente și în condiții de siguranță a traficului rutier corespunzător caracterului zonelor funcționale urbanistice, categoriilor de vehicule și condițiilor de protecția mediului și confort
119	Parcurs	A se vedea nr. crt. 117
		Punctul de început al călătoriei
		Staționarea unui vehicul într-un loc destinat acestui scop și semnalizat ca atare
		Activitate (prestație) de transport realizată de o grupă de vehicule pe un interval de timp dat (zi, lună, an). Se exprimă, după caz, în vehicule-kilometri, călători-kilometri sau tone-kilometri pe zi, lună sau an

Nr. crt.	Termen	Definiție
120	Parcurs mediu	Activitatea (prestația) medie de transport realizată de vehiculele dintr-o anumită grupă, pe un interval de timp dat. Se exprimă, după caz, în vehicule-kilometri, călători-kilometri sau tone-kilometri pe zi, lună sau an
121	Participant la traficul rutier	Persoană care are calitatea de conducător, pieton, pasager, însoțitor de animale sau călăreț
122	Patinare	Proces de mișcare a vehiculelor, în care drumul efectuat de axele roțiilor este mai mare decât cel efectuat de un punct de pe circumferința roțiilor, datorită blocării sau luncările roțiilor pe partea carosabilă
123	Perioadă de semnalizare	Durata elementară în timpul căreia indicațiile date de semnalul luminos nu se schimbă
124	Perioadă semnificativă de circulație Sinonim: moment semnificativ de circulație	Interval de timp în care se desfășoară un trafic semnificativ, având caracteristici ce se supun anumitor legități
125	Plan al fluxurilor de trafic rutier Sinonim: diagrama planurilor de trafic rutier	Reprezentare grafică a ansamblurilor fluxurilor de trafic prin care se prezintă încărcarea rezultată din trafic pe o rețea urbană sau teritorială
126	Post de anchetă	Spațiu special dotat, pe un drum sau o variantă locală a acestuia, pentru oprirea și interogarea conducătorilor auto în cadrul unei anchete de circulație
127	Potențial de emisie	Totalul vehiculelor care pleacă dintr-o zonă de trafic într-o perioadă dată de timp
128	Potențial de recepție	Totalul vehiculelor care intră într-o zonă de trafic într-o perioadă dată de timp
129	Potențial de trafic	Totalul vehiculelor care pleacă dintr-o zonă de trafic și respectiv sosesc în această zonă
130	Prioritate de flux	Prioritatea acordată într-o intersecție unui flux de circulație față de fluxurile de circulație antagoniste NOTĂ – Prioritatea de flux este asigurată prin mijloace de reglementare a circulației în intersecții: „indicatoare de circulație, marcaje, canalizarea circulației parțială sau totală semnale luminoase de atenționare, instalații de semaforizare”
131	Prognoza traficului rutier	Parte a studiului de circulație care fundamentează dezvoltarea în perspectivă a traficului rutier. Prognoza poate fi de scurtă, medie sau lungă durată
132	Program de semaforizare	Rezultat al calculului de semaforizare exprimat sintetic într-o diagramă în care se redau diviziunile ciclului de semnalizare, fazele componente și durata caracteristică a fiecărui semnal pentru toate semafoarele (de vehicule, pietoni, bicicliști și tramvaie)
133	Punct de risc sporit de accidente Sinonim: punct negru	Sector de drum de lungime redusă pe care apare o concentrare a accidentelor de circulație
134	Punct de conflict	Punct spre care converg fluxurile de trafic într-o intersecție la același nivel și în care vehiculele trebuie să facă manevre de încrucișare
135	Punct negru	A se vedea nr. crt. 133
136	Recensământ de circulație rutieră	Metodă de investigare a circulației rutiere care constă în determinarea intensității și a componentei circulației pe baza înregistrării vehiculelor, în conformitate cu un plan de sondaj statistic în spațiu și în timp. Recensământul poate fi general sau parțial

Nr. crt.	Termen	Definiție
137	Recenzor de trafic	Persoană care înregistrează, într-un formular special de recensămînt, traficul care trece printr-o secțiune de drum
138	Reglementare a traficului rutier	Ansamblul măsurilor privind concepția și organizarea desfășurării circulației rutiere în condiții de siguranță și continuitate a traficului
139	Repartiție modală Sinonime: splitare modală, alegere modală	Fază în cadrul studiilor de trafic prin care se determină distribuirea pe moduri de transport a deplasărilor între zone
140	Repartizare a traficului	A se vedea nr. crt. 2
141	Rețea de circulație rutieră	Totalitatea căilor de comunicații rutiere dintr-o zonă determinată
142	Rețea de dotări pentru circulație	Rețeaua alcătuită din spațiile pentru parcare și garare a autovehiculelor, stații de întreținere și alimentare a acestora, stații de transport în comun etc.
143	Rețea rutieră afectată	Rețeaua rutieră obișnuită de pe care este atras traficul în cazul realizării unui drum expres sau a unei autostrăzi
144	Rulare	Proces de mișcare a vehiculelor în care drumul efectuat de axele roților este egal cu cel rezultat din mișcarea unui punct de pe circumferința roților
145	Rută Sinonim: itinerar	Traseul pe care se deplasează vehiculele de la punctul de origine la punctul de destinație
146	Rută minimă	Ruta (traseul) cu rezistență minimă (lungime, timp, cheltuile de transport etc.) între origine și destinația unui curent de circulație
147	Rută plauzibilă	O altă rută decât cea minimă, care poate fi afectată unei părți dintr-un curent de circulație
148	Sectorizare teritorială	A se vedea nr. crt. 215
149	Semafor	Instalație formată din una sau mai multe lămpi ce emit semnale luminoase care servesc la dirijarea circulației
150	Semafor repetitor	Semafor suplimentar care se amplasează în dreptul benzilor de acces în cazul intersecțiilor în care acces artere cu mai multe benzi de circulație pe sens, unde semnalele semaforului de bază pot fi ascunsă de vehiculele cu gabarit mare de pe prima bandă
151	Semnal cu lumină intermitentă	A se vedea nr. crt. 152
152	Semnal luminos de avertizare Sinonim: semnal cu lumină intermitentă	Semnal luminos de culoare galbenă, cu regim de funcționare intermitent, care obligă conducătorii vehiculelor care se apropie de intersecție sau de punctul cu risc sporit de accidente să respecte regulile de circulație aplicabile în acel loc
153	Semnal luminos de direcție	Semnal luminos care asigură dirijarea diferențiată a fluxurilor de trafic în direcțiile dorite: înainte, stânga, dreapta
154	Semnalizare coordonată Sinonim: sistem de semnalizare sincronizată	Reglarea circulației pe un intinerar sau o rețea rutieră sau stradală printr-un grup de semnale luminoase ale căror indicații sunt legate între ele, astfel încât să se asigure deplasarea continuă a traficului, cu viteză convenabilă
155	Siguranța circulației rutiere Sinonim: siguranța traficului rutier	Ansamblul de măsuri necesare pentru dirijarea, organizarea și asigurarea desfășurării traficului rutier în condiții de siguranță, astfel ca posibilitățile de producere a accidentelor să fie reduse la minimum

Nr. crt.	Termen	Definiție
156	Siguranța traficului rutier	A se vedea nr. crt. 155
157	Simularea traficului rutier	Determinarea indirectă a caracteristicilor traficului cu ajutorul modelării matematice a sistemului circulației rutiere
158	Sistem de semnalizare sincronizată	A se vedea nr. crt. 154
159	Sistematizarea traficului rutier	Ansamblul măsurilor de proiectare și organizare sistematică a traficului de pe un drum sau rețea rutieră, în vederea asigurării unui sistem unitar de circulație, care să satisfacă necesitățile traficului actual și de perspectivă
160	Sortare în flux	A se vedea nr. crt. 114
161	Splitare modală	A se vedea nr. crt. 139
162	Staționare	Imobilizarea pe un drum a unui vehicul pentru un alt motiv decât acela de a evita un conflict cu un participant la trafic sau cu un obstacol ori pentru a se supune regulilor de circulație, iar imobilizarea nu se limitează la timpul necesar luării sau lăsării de persoane sau de bunuri
163	Structura traficului rutier	A se vedea nr. crt. 34
164	Studiul de impact pentru circulație	Studiul implicațiilor de ordin social, economic, protecția mediului și de amenajare a teritoriului, create de realizarea unei artere majore de circulație sau amplasarea unor dotări principale pentru transporturi (exemplu autobază)
165	Taxă de peaj	Taxă percepută conducătorilor de autovehicule la intrarea sau la ieșirea de pe autostradă, sector de autostradă sau altă lucrare importantă, pentru folosirea acestora
166	Tehnica traficului rutier Sinonim: inginerie de trafic rutier	Domeniul tehnic care se ocupă cu investigarea și analiza circulației rutiere, estimarea cererii de trafic și a capacitatii de circulație a drumurilor și stabilirea măsurilor necesare la planificarea, proiectarea, exploatarea și administrarea drumurilor și a lucrărilor rutiere și de organizarea circulației pentru asigurarea desfășurării circulației rutiere și a transportului în comun în condiții de siguranță, eficiență funcțională și confort
167	Terapia circulației	Parte componentă a studiilor de circulație, care stabilește măsurile necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de circulație rutieră pe o rețea de drumuri sau străzi
168	Timp de frânare Sinonim: durată de frânare	Intervalul de timp între momentul în care se sesizează necesitatea de frânare și cel în care se oprește sau se reduce viteza vehiculului frânat, la nivelul cerut de siguranță circulației rutiere.
169	Trafic activ	Timpul de frânare se compune din timpul util sau efectiv de frânare, adică cel scurs între acționarea frânei și oprirea sau reducerea vitezei și timpul de percepție-reacție (pierdut sau mort), adică cel scurs între sesizarea necesității de frânare și acționarea frânei
170	Trafic atras	Acea parte a traficului aflată în deplasare efectivă
171	Trafic autohton	Trafic preluat de pe alte drumuri pe un drum nou sau îmbunătățit, ca urmare a modificării condițiilor de circulație pe rețea respectivă
		Trafic care se formează și se desfășoară pe teritoriul unei țări

Nr. crt.	Termen	Definiție
172	Trafic de destinație	Trafic cu punctul de destinație într-o zonă sau teritoriu dat
173	Trafic de inserție	Traficul provenit de pe o arteră sau bandă laterală care se înscrie într-un flux major de trafic
174	Trafic de origine	Trafic cu punctul de plecare într-o zonă sau teritoriu dat
175	Trafic de penetrație	Trafic care pătrunde într-o zonă sau teritoriu dat
176	Trafic de tranzit	Traficul care intră pe un anumit teritoriu sau zonă și a cărui destinație este situată în afara zonei sau teritoriului respectiv
177	Trafic de vehicule de călători	Parte din traficul total ce are în componență numai vehicule ce transportă călători
178	Trafic de vehicule de marfă	Parte din traficul total ce are în componență numai vehicule de transport marfă
179	Trafic induit	A se vedea nr. crt. 180
180	Trafic indus Sinonim: trafic induit	Trafic suplimentar generat de crearea unor condiții superioare de circulație, realizarea unor dotări social-economice, funcționi sau alte condiții polarizatoare de circulație
181	Trafic internațional	Traficul alcătuit din vehicule care aparțin unor persoane fizice sau juridice cu reședință în altă țară, care nu sunt înmatriculate în țara respectivă și se află temporar în circulație pe teritoriul acesteia
182	Trafic interior teritoriului	Traficul ce se desfășoară între două zone de trafic aflate în interiorul teritoriului studiat
183	Trafic local	Trafic cu originea și destinația în aceeași zonă de trafic. De regulă, acest trafic este generat de cauze locale
184	Trafic original	Traficul existent pe un drum care se transformă în drum de clasă tehnică superioară. Permite calculul traficului de perspectivă în ipoteza că transformarea nu ar avea loc
185	Trafic pasiv Sinonim: trafic staționar	Acea parte a traficului imobilizată în locuri de parcare, staționare, de odihnă, la opriri, pasaje de nivel, pasaje pentru pietoni, intersecții etc.
186	Trafic pendular	Trafic care se desfășoară alternativ între o origine și destinație dată
187	Trafic ponderat	Traficul afectat cu un factor care ține seama de efectele distincte asupra complexelor rutiere în diverse sezoane
188	Trafic rutier	Totalitatea vehiculelor, persoanelor și animalelor conduse, care utilizează la un moment dat sau într-o perioadă de timp un drum
189	Trafic rutier de perspectivă Sinonim: trafic viitor probabil	Trafic rutier prevăzut a fi atins la sfîrșitul perioadei de timp stabilite prin prognoză
190	Trafic rutier normal	Trafic ce este generat de zone dispuse pe același drum și care nu-și schimbă ruta între origine și destinație, chiar dacă în rețeaua respectivă apar drumuri noi, de mare capacitate
191	Trafic staționar	A se vedea nr. crt. 185
192	Trafic viitor probabil	A se vedea nr. crt. 189
193	Trecere de pietoni	Bandă transversală pe partea carosabilă, semnalizată prin indicatoare de circulație sau prin marcăre, destinată traversării drumului sau străzii respective de către pietoni

Nr. crt.	Termen	Definiție
194	Undă verde	Sistem în care semnalele luminoase întărite succesiv pe o stradă trec pe verde, după un program stabilit astfel ca să permită deplasarea continuă sau cu cel mult o întrerupere, a grupurilor de vehicule de-a lungul străzii, cu o viteză dată, care poate varia pe diferențele sectoare ale străzii
195	Vehicul etalon	Autovehicul, în general convențional, în care se transformă, prin echivalare conform STAS 7348-86, diferențele vehicule care circulă pe un drum și care folosesc ca unitate de referință pentru dimensionarea și verificarea drumurilor din punct de vedere al capacitații de circulație și al capacitații portante a sistemului rutier
196	Vehicul fizic	Orașe vehicul care participă la traficul rutier, caracterizat prin tip, destinație, caracteristici fizice și mecanice
197	Vehicul flotant	Vehicul integrat în fluxul de circulație și care circulă cu o viteză care asigură egalitatea între numărul de vehicule pe care le depășește și, respectiv, care îl depășesc
198	Viteză comercială	Viteză de exploatare care implică și timpul de încărcare-descărcare marfă sau persoane
199	Viteză de bază	A se vedea nr. crt. 204
200	Viteză de circulație	Viteză medie pe un sector de drum determinată prin raportul între lungimea sectorului și timpul efectiv de mers (de rulare) al vehiculului pe sectorul respectiv, în condiții reale de circulație NOTĂ – Viteză medie de circulație pentru întregul trafic sau o parte a acestuia se determină prin raportul între suma distanțelor parcuse și suma timpului în care vehiculele au fost efectiv în mișcare. Nu sunt luate în considerare vehiculele care se deplasează cu viteze superioare celei legale admise și vehiculele foarte lente (viteză sub 5 kilometri pe oră)
201	Viteză de deplasare	Viteză medie rezultată din împărțirea distanțelor de deplasare la durata deplasării
202	Viteză de ieșire	Viteză cu care vehiculele care doresc să părăsească un drum trebuie să se deplaseze pentru a părăsi fluxul principal, fără a stîrni circulația pe drumul respectiv și a intra pe o bandă de decelerare
203	Viteză de inserție	Viteză cu care vehiculele care doresc să intre pe un drum (printr-o bandă de inserție sau de acces) trebuie să se deplaseze pentru a se integra în fluxul principal, fără a stîrni circulația pe drumul respectiv
204	Viteză de proiectare Sinonim: viteză de bază	Viteză maximă constantă cu care se poate deplasa un autoturism izolat pe un sector de drum, în condiții de confort și siguranță, cînd starea îmbrăcămintii drumului și condițiile atmosferice sunt favorabile circulației
205	Viteză instantanee	Viteză unui vehicul în momentul în care trece printr-o secțiune dată a unui drum
206	Viteză medie în spațiu	Media armonică a vitezelor vehiculelor care circulă la un moment dat pe un sector de drum
207	Viteză medie în timp	Media aritmetică a vitezelor instantanee ale vehiculelor care trec printr-o secțiune de drum, într-un interval de timp determinat, de exemplu o oră
208	Viteză optimă	Viteză medie de circulație cu care trebuie să se deplaseze vehiculele pentru ca volumul de circulație să fie maxim pe drumul considerat

Nr. crt.	Termen	Definiție
209	Viteză practicabilă	Viteză maximă de circulație cu care un vehicul poate fi condus pe un sector de drum dat, în condiții meteorologice favorabile și condiții normale de trafic, fără a depăși în nici un moment viteza de proiectare a sectorului respectiv
210	Volum de trafic rutier	Numărul de vehicule sau pietoni care trec printr-o secțiune de drum dată într-un interval de timp, în general mai mare de 24 h
211	Zonă de trafic rutier	Partea din teritoriul supus studiului, delimitată prin bariere naturale sau artificiale de alte părți ale teritoriului, în care traficul gravitează spre unul sau mai multe centre de polarizare
212	Zonă exterioară	Zonă aflată în exteriorul teritoriului de studiu
213	Zonă interioară	NOTĂ – În studiile de circulație, arterele de penetrație în teritoriu, ceea ce regula, se consideră zone exterioare punctiforme, amplasate pe acele artere aflate la limita teritoriului de studiu
214	Zonificare Sinonim: sectorizare teritorială	Zonă aflată în interiorul limitelor teritoriului de studiu Acțiunea de împărțire a teritoriului în zone de trafic